

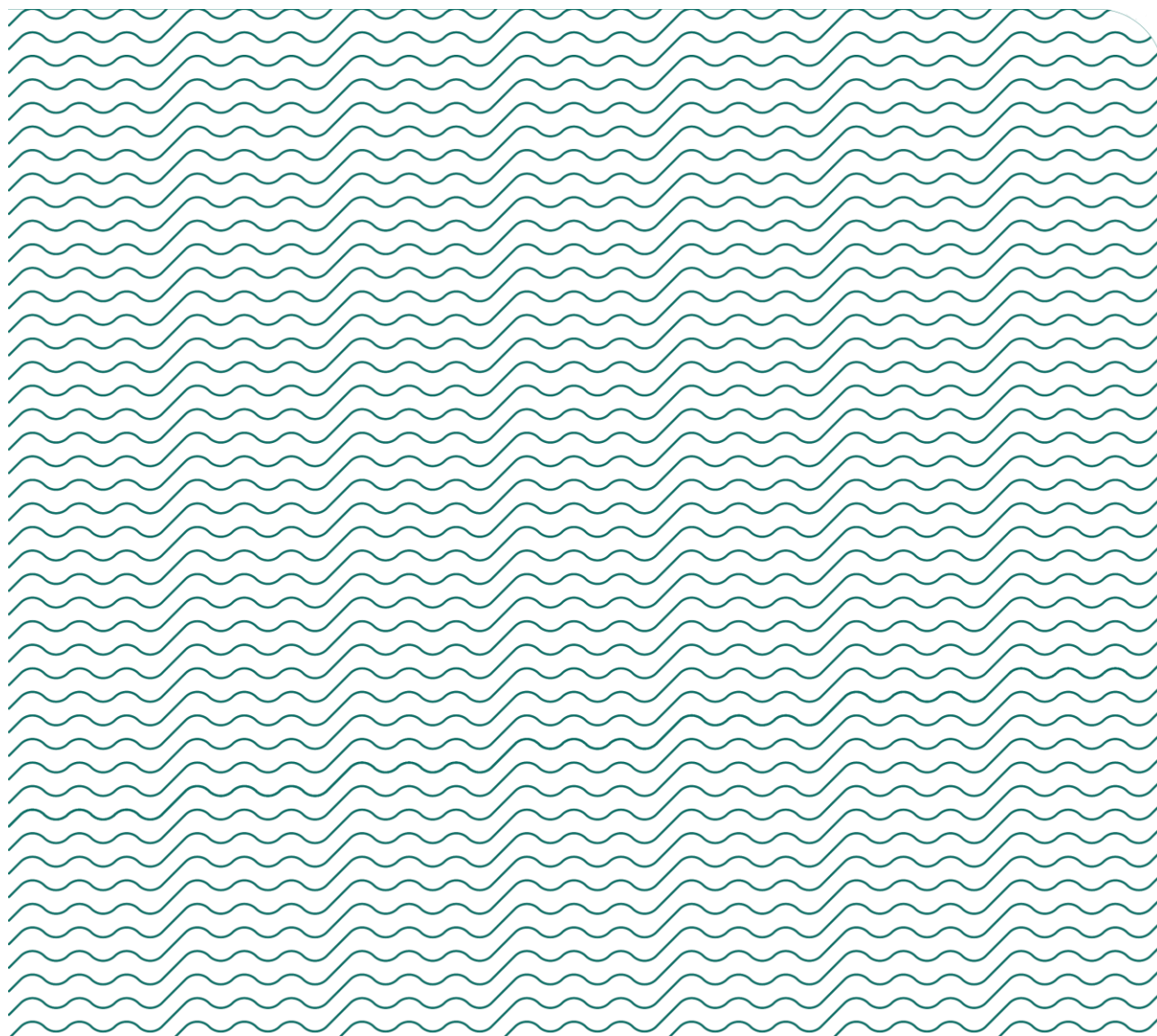
Arbeidstilsynet

Plan for dokumentert opplæring gitt av sertifisert virksomhet etter forskrift om administrative ordninger og forskrift om utførelse av arbeid

Modul 3.4

Mobilkran (G1)

Grunnleggende praktisk opplæring

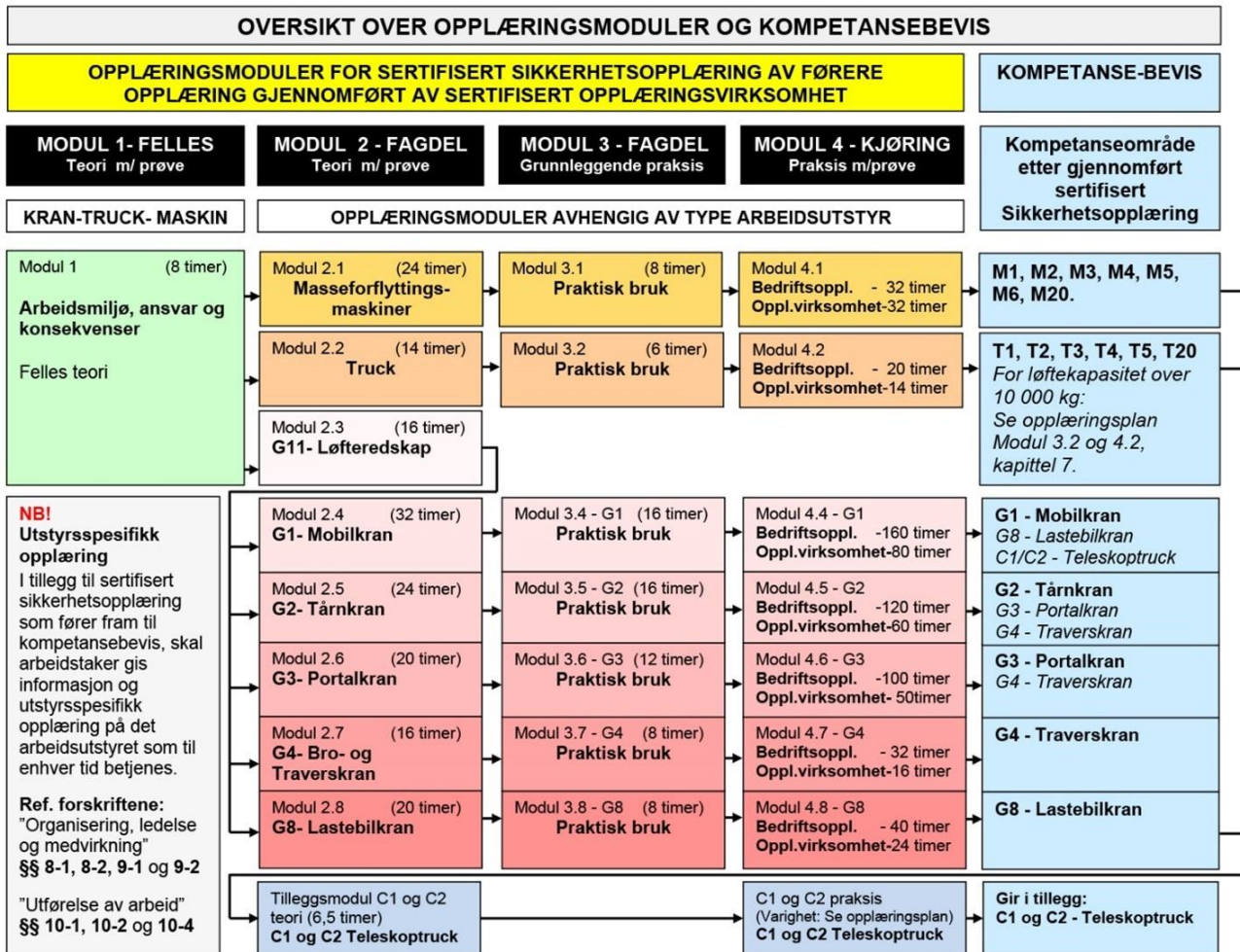

Innhold

Forord	3
1 Generelt om opplæringen	5
2 Målsettinger	6
3 Emneliste	7
4 Arbeidsmåter	9
5 Vurdering	10
6 Undervisningsmaterieill	11
7 Revisjonsoversikt	12

Forord

Sertifisert opplæring er en opplæring som kreves for førere av arbeidsutstyr som er beskrevet i forskrift om utførelse av arbeid § 10-3. Denne opplæringsplanen gjelder opplæringsmodul 3.4 etter illustrasjonen nedenfor.

Opplæringsplanen skal brukes av opplæringsvirksomheter som er sertifisert av sertifiseringsorgan utpekt av Arbeidstilsynet, og opplæringen skal gjennomføres av den sertifiserte opplæringsvirksomheten, jf. forskrift om administrative ordninger § 8-1 første ledd.

Opplæringsplanen beskriver et minimum av de kunnskaper og ferdigheter som kreves for bruk av arbeidsutstyr etter forskriftene. Forskriftene forutsetter imidlertid at førere av ulike typer arbeidsutstyr, i tillegg får utstyrsspesifikk opplæring på det utstyret som til enhver tid benyttes, jf. forskrift om utførelse av arbeid § 10-4.

Praktisk opplæring i modul 4 gjennomføres av sertifisert opplæringsvirksomhet, eller i bedrift etter skriftlig avtale med sertifisert opplæringsvirksomhet.

Riktig bruk av arbeidsutstyr har stor betydning for sikkerheten for fører og annet personell som deltar i arbeidsoperasjoner. Feilvurderinger kan få store konsekvenser og føre til alvorlige skader på fører, øvrig personell samt materiell og omgivelser. Positive holdninger til sikkerhet er derfor viktig under opplæringen.

1 Generelt om opplæringen

Hensikten med opplæringen er å gi mobilkranfører en god generell praktisk grunnopplæring i sikker bruk av mobilkran, slik at uhell og ulykker i forbindelse med bruken unngås.

Opplæringen skal gi kandidaten praktisk forståelse for prinsippene for konstruksjon, virkemåte, oppstilling, kjøremåte, lastdiagram og sikkerhetsutstyr mot overlast.

Opplæringen dekker den grunnleggende praktiske sikkerhetsopplæringen som kreves for lastebilkrane (G8).

Grunnopplæringen skal også omfatte viktige kontrollpunkter på mobilkrane.

Etter praktisk grunnopplæring skal kandidaten gjennomføre mengdetrening i hht. modul 4.4.

Mengdetreningen avsluttes med en praktisk kjøreprøve på mobilkran, som ved bestått resultat vil være grunnlag for utstedelse av kompetansebevis for mobilkran (G1) og lastebilkrane (G8).

Opplæringens varighet	17 timer (à 45 minutter undervisning).
Opptaksvilkår	Gjennomført modul 1, modul 2.3 og modul 2.4. Alternativt kan modul 1, modul 2.3 og modul 2.4 gjennomføres i sammenheng med denne modulen.
Fag- og timefordeling	Se kapittel 3.
Krav til opplæringsvirksomhet	Opplæringsvirksomheten skal være sertifisert, jf. forskrift om administrative ordninger § 8-1.

2 Målsettinger

Målsettingen med opplæringen er at den som gis opplæring tilegner seg grunnleggende kunnskaper og praktiske ferdigheter om sikker bruk av mobilkraner og lastebilkraner, slik at ulykker ved bruk unngås.

Kandidaten skal:

- 1) Kunne forklare funksjon og virkemåte for hovedkomponentene.
- 2) Kunne vise viktige kontrollpunkter før, under og etter bruk.
- 3) Kunne vise hvordan hovedtypene skal stilles opp og betjenes riktig.
- 4) Kunne vise veltelinjer mht. oppstilling og bruk.
- 5) Kunne forklare prinsipp for funksjon og virkemåte for overlastsikkerhetsutstyr, samt vise riktig innstilling av lastsikringsutstyret.
- 6) Kunne vise hvordan lastdiagram skal brukes i praksis.
- 7) Kunne vise prinsipp for å ta inn sleng som har oppstått på last under kjøring.
- 8) Kunne vise hvordan man forandrer antall parter / skjæringer på krokblokk.
- 9) Kunne forklare prinsipper for montering av ekstraustyr.
- 10) Kunne forklare hvordan personbefordring kan foretas sikkert med mobilkran.

3 Emneliste

Leksjon	Emne	Timer	Merknader
1	Hovedkomponenter	1	Funksjon og virkemåte på: <ul style="list-style-type: none"> • Truckmontert mobilkran. • Terrenggående mobilkran. • Lastebilkran.
2	Kontrollpunkter	1	Kontrollsted og type kontroll: <ul style="list-style-type: none"> • Før kjøring. • Under kjøring. • Etter kjøring.
3	Oppstilling og betjening	3	Metode for oppstilling, betjening av støttebein, samt prinsipp for utkjøring og sammenlegging av <ul style="list-style-type: none"> • truck-monterte mobilkran • terrenggående mobilkran • lastebilkran.
4	Veltelinjer og stabilitet i praksis	1	Praktiske forholdsregler: <ul style="list-style-type: none"> • Arbeidssoner. • Stabilitet/støttebeinstrykk.
5	Overlastsikkerhetsutstyr	2	Funksjon, virkemåte, prøveløft og korrekt innstilling mht. <ul style="list-style-type: none"> • støtteben • bomkombinasjoner • antall parter • ekstrautstyr.
6	Praktisk bruk av løfteredskap	1	Valg, brukskontroll og praktisk anhuking av last som brukes under demonstrasjon og ferdighetstrening. Bruk av personkurv.
7	Lastdiagram	1	Praktisk bruk av lastdiagram med kapasitet og arbeidsområde: <ul style="list-style-type: none"> • Truckmonterte mobilkraner. • Terrenggående mobilkraner. • Lastebilkran.

Leksjon	Emne	Timer	Merknader
8	Kjøreteknikk	5	Riktig og sikker teknikk mht.: <ul style="list-style-type: none">• Hastighet i forhold til ferdighet• Metode og trening i å kunne ta inn sleng på last som kan oppstå under kjøring.
9	Krokblokk	1	Riktig fremgangsmåte for å: <ul style="list-style-type: none">• Forandre antall parter / skjæring av krokblokk.• Unngå rotasjon på ståltau.• Kapping av ståltau.• Riktig utførelse av endefeste.
10	Ekstrautstyr	1	Prinsipp for riktig montering av: <ul style="list-style-type: none">• Jibb m/ forlenger.• Ekstra skive i bomhode.• Personkurv.• Hydraulisk utstyr.
	Sum	17	

4 Arbeidsmåter

Den praktiske grunnopplæringen skal bygge videre på den gjennomførte teoretiske opplæringen, slik at deltakerne får praktisk forståelse for de prosedyrer som gjelder for sikker bruk av mobilkraner og lastebilkraner.

Undervisning under kurset må begrenses til de generelle prinsippene som gjelder for bruk av mobilkraner, og videre henviser til behov for spesialopplæring på den maskinen deltakerne senere skal gjennomføre kjøreopplæringen på.

Av hensyn til utnyttelse av tilgjengelig kranmateriell i forhold til antall kandidater, bør stasjonsopplegg med rullering benyttes under deler av gjennomføringen av kurset. Det er viktig at kandidatene er engasjert med ferdighetstrening, demonstrasjon og øvelse i hele kurstiden.

Ved trening i kjøreteknikk skal det ikke være mer enn 2 elever pr. kran, som da bytter på å kjøre kran og anhuke last.

5 Vurdering

Dokumentasjon på gjennomført grunnleggende praktisk opplæring utstedes av opplæringsvirksomheten.

Det gjennomføres ikke prøve etter gjennomført kurs. Endelig vurdering av kunnskaper og ferdigheter foretas først etter at kjøreopplæringen i modul 4.4 er gjennomført.

6 Undervisningsmaterieell

Type utstyr	Beskrivelse
Øvingsområde	<p>Øvingsområde bør være slik at opplæringen kan gjennomføres usjenert av øvrig aktivitet.</p> <p>Området bør ha en slik karakter at variert oppstilling og grunnforhold kan demonstreres og praktiseres.</p>
Opplæringsmaterieell	<p>Tilgang på følgende kraner for praktisk demonstrasjon, oppstilling og øvelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Truckmontert og terrenggående mobilkran (allterrengkran kan evt. erstatte truck- og terrenggående kran). • Lastebilkran. • Aktuelle typer løfteredskap. • Variert last for demonstrasjon.
Instruktørmaterieell	<ul style="list-style-type: none"> • Opplæringsplan. • Undervisningsplan (egne planer). • Leksjonsanvisninger.
Elevmaterieell	<p>Kopi av lastdiagram for de kraner som brukes under opplæringen, samt løftetabeller for løfteredskap.</p>

7 Revisjonsoversikt

Utgave	Endringer	Utarbeidet av	Godkjent av
Juni 2022	Ny dokumentmal. Forskriftshenvisninger er oppdatert. Enkelte oppdateringer knyttet til utseende og presentasjon.	Arbeidstilsynet	Seksjonsleder, seksjon for markedskontroll
August 2003		Samordningsrådet	Samordningsrådet